

nehledě k tomu, že citovaným výrokem odůvodňuje soud své přesvědčení, že částka obžalovaným požadovaná byla objektivně zřejmě přemrštěná, neopravňuje tento výrok ještě k závěru, že si obžalovaný v době činu byl vědom, že, využívaje mimořádných poměrů vyvolaných válkou, požadavkem upřílišněného nájemného vybočuje z dovolených mezí. Přesného zjištění v naznačeném směru bylo v souzeném případě tím více třeba, an se obžalovaný již při prvním výslechu u soudu hájil tím, že považoval i 500 Kč nájemného měsíčně za přiměřené nájemné, informovav se u svého právního zástupce Dra L-a, který o bytě prohlásil, že zaň obžalovaný může tolik požadovati. Soud nejen že k této obhajobě nepřihlíží, nýbrž nezjišťuje subjektivní zavinění obžalovaného v době spáchání činu vůbec, což důvodně vytýká zmateční stížnost s hlediska čis. 5 i 9 a) Šu 281 tr. ř. Pro zjišťování subjektivní stránky mohou nabýti významu i další průvodní návrhy obhajoby, týkající se zjištění kupní ceny domu, dluhů na něm váznoucích atd. Vytknuté vady činí rozsudek zmatečným a odůvodňují jeho zrušení v celém obsahu, aniž by bylo třeba se zabývatí dalšími uplatňovanými zmatky. Ježto pak v rozsudku nejsou bezvadně zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly býti základem nálezu, nelze se obejít bez nového hlavního přelíčení a bylo rozhodnouti, jak se stalo.

#### Čís. 2864.

**Podvod předložením nesprávně vyplněného výkazu o majetkových a výdělkových poměrech okresní úřadovně pro péči o válečné poškozence za účelem přiznání invalidního důchodu.**

**Vypovězení ze země jest zostřením trestu a jako takové sdílí osud hlavního trestu; odvolání jest tu přípustno jen za podmínek § 283 tr. ř.**

**Podmíněné odsouzení nutno omeziti toliko na případy odůvodněné závažnými a podstatnými okolnostmi.**

(Rozh. ze dne 13. srpna 1927, Zm I 154/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 5. února 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem pokusu podvodu podle §§ 8, 197, 200 tr. zák.; odmítl v zasedání neveřejném odvolání obžalovaného do onoho rozsudku z výroku o vypovězení ze země; naproti tomu vyhověl odvolání státního zastupitelství z výroku, jímž byl povolen obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu a prohlásil odsouzení obžalovaného nepodmíněným. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

#### důvodech:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti, čis. 9 a) § 281 tr. ř., namítá zmateční stížnost, že v nesprávném tvrzení strany ve výkaze nelze spatřovati uvádění úřadů v omyl listivým předstíráním, poněvadž prý jednak

již v žádosti o invalidní nebo jiný důchod ve smyslu zákona o požitcích válečných poškozců ze dne 20. února 1920, čís. 142 sb. z. a n. nutno důvod, z něhož se žadatel o důchod uchází, prokázati, jednak údaje výkazu musí přezkoumati také úřady, které údaje ty potvrzují, totiž obecní úřad a okresní ústředna práce, a mohou teprve potom, když se tak bylo stalo, předložiti výkaz k dalšímu vyřízení okresní úřadovně pro péči o válečné poškozence, takže žadatel ví prý již předem, že bez potvrzení správnosti jeho údajů důchodu nedocílí ani ho docíliti a tedy ani škodu způsobiti nemůže. Také v souzeném případě musila prý okolnost, že V. nebyl v roce 1925 zaměstnán, býti prokázána výkazem, jehož údaje musily potvrditi oba shora jmenované úřady, a stěžovatel nemohl prý uvést ve výkaze nesprávný údaj, poněvadž by ony úřady byly odmítly jej potvrditi. Jak patrné, zmateční stížnost snaží se podstatou svých vývodů dovoditi, že v souzeném případě šlo o pokus k dosažení cíle, k uvedení příslušných úřadů v omyl, objektivně nezpůsobilý. Jest však v nepravu. Z předpisů zákona o požitcích válečných poškozců, částečně změněného a doplněného zákonem ze dne 25. ledna 1922, čís. 39 sb. z. a n. má pro řešení otázky přímý význam pouze ustanovení jeho § 26, podle něhož nárok na důchod jest ohlásiti u příslušného okresního úřadu pro péči o válečné poškozence, při čemž arci jsou váleční poškozenci povinni přihlášky (invalidé přihlášky k lékařské prohlídce) řádně doložiti, nebo prokázati, že tak učiniti nemohli. Důchod sám vyměří, přizná a poukáže podle § 30 Zemský úřad pro péči o válečné poškozence, který je podle prvního odstavce § 31 sice oprávněn prozkoumati kdykoli znovu podmínky důchodu a může pak zastaviti důchod úplně nebo částečně v případech, uvedených tamtéž pod a)—e), druhým odstavcem téhož § ukládá se však zároveň důchodcům jednak povinnost, by oznámili ihned zemskému úřadu každou změnu ve svých poměrech, jež se dotýká podmínek, za nichž byl důchod přiznán a vyměřen, jednak ručení za škodu, vzniklou opomenutím této povinnosti. Stejně pak jako ze zvláštního ustanovení vládního nařízení ze dne 4. května 1920, čís. 346 sb. z. a n. (prováděcího nařízení k zákonu o požitcích válečných poškozců) k § 10 zákona, podle něhož invalida jest povinen prokázati všechny okolnosti, tvořící podmínku nároku na příplatek pro děti, je zejména i z předpisů téhož nařízení k § 31 zákona zjevno, že zemský úřad pro péči o válečné poškozence má sice ve snaze, nesoucí se k tomu, by nikdo nepobíral důchodu, na který nemá nároku buď vůbec nebo ve výši jemu přiznané, býti podporován úřady, z nichž některým, jako soudům, správcům úmrtních matrik a notářům ukládá se oněmi předpisy přímo povinnost činiti zemskému úřadu příslušná sdělení, že však jinak jest zemský úřad v té příčině odkázán především na válečné poškozence, pokud se týče na důchodce samotné, tedy zejména i, pokud jde o poškozence, o důchod nově se hlásící, na údaje ve výkaze o jejich majetkových a výdělečných poměrech, že tudíž především od jejich vlastního smyslu a citu pro poctivost závisí, by se důchodu nedostalo osobám, u nichž zákonných podmínek žádaného jimi důchodu není buď vůbec neb aspoň pro onu výši důchodu, jehož jest se domáháno. Na věci nemění ničeho ani zcela všeobecné ustanovení § 3 vládního nařízení o lékařských pro-

hlídkách válečných poškozců ze dne 8. června 1922, čís. 181 sb. z. a n., podle něhož místně příslušná okresní úřadovna pro péči o válečné poškozence obešla válečného poškozence k lékařské prohlídce po vykonaném šetření o jeho osobních a majetkových poměrech, neboť za nedostatku podrobnějších předpisů o postupu při tomto šetření je zřejmo, že, jak tomu bylo i v souzeném případě, také toto šetření omezuje se na pouhé přezkoumání »výkazu o majetkových a výdělečných poměrech válečného poškozence« v roce, předcházejícím roku, v němž se jedná o přiznání (§ 30 zákona) nebo zastavení (§ 31 zákona) důchodu (třetí odstavec ustanovení vládního nařízení ze dne 7. prosince 1922, čís. 363 sb. z. a n., — dalšího prováděcího nařízení k zákonu o požitcích válečných poškozců — k § 2 zákona). Podle »upozornění«, vytištěného na tiskopise tohoto výkazu, jehož se zmáteční stížnost na odůvodněnou svého stanoviska rovněž dovolává, dlužno výkaz vyplniti válečným poškozcem přesně a podle pravdy a uvésti mimo jiné v jeho sloupci 5. pravidelný týdenní a měsíční příjem ze zaměstnání, uvedeného ve 3. sloupci, a celkový příjem z tohoto zaměstnání a má válečný poškozenec teprve ve sloupci 7. po případě poznamenati, zda byl a po jakou dobu v příslušném roce bez zaměstnání a bez výdělku. Ve sloupci 8. potvrdí správnost údajů buď zaměstnavatel, jde-li o příjem z poměru námezdního, nebo berní správa, jde-li o příjem z činnosti hospodářsky samostatné (na př. ze živnosti, z hospodářství a pod.). Zřejmě jen tyto posléz uvedené příjmy má na mysli také ustanovení vládního nařízení čís. 363/1922 sb. z. a n. k § 2 zákona, praví-li se v něm, že úřady pro péči o válečné poškozence zjistí příjem válečného poškozence dotazem u berní správy. O žádnou z těchto dvou eventualit, tedy ani o případ, v němž invalidé, kteří se přihlásili k sociálně-lékařské prohlídce, jsou podle ustanovení téhož vládního nařízení k § 26 zákona povinni, prokázati, že jejich příjem nepřesahuje hranice, vylučující nárok na důchod, nejedná se však v souzeném případě, v němž jsou sloupce 3.—5. i sloupec 6. (příjem z kapitálu) vyplněny vesměs nulami tak, že nebylo ani příčiny ba ani místa k tomu, by sloupec 8. byl vyplněn potvrzením ať již zaměstnavatele, jehož podle sloupců 3. a 4. vůbec nebylo, nebo berní správy. Potvrzení příslušného obecního úřadu nevztahuje se vůbec na údaje výkazu o majetkových poměrech válečného poškozence, jak mylně za to má zmáteční stížnost, nýbrž podle předtisku formuláře výkazu výhradně na to, že osoby, uvedené ve výkaze, žijí s válečným poškozcem ve společné domácnosti. Není tudíž ani věcí nebo dokonce povinností řečeného úřadu, by přezkoumával správnost údajů výkazu o oněch shora zmíněných poměrech poškozcových. Naproti tomu je výkaz, o který tu jde, opatřen ve sloupci 8. potvrzením Okresní ústředny práce v P. ze dne 23. července 1926, že Robert V. je bez zaměstnání. Údaje svědků Otakara K-e, oficiála okresní úřadovny pro péči o válečné poškozence v P., které stěžovatel výkaz podle rozsudkového zjištění předložil, by vymohl invalidní důchod pro V-u, dále Dra Jana H-a, koncipisty zemského úřadu pro péči o válečné poškozence, zejména pak svědka Jana T-a, kancelisty okresní úřadovny, podle něhož výkaz by byl býval zaslán do Prahy a V-ovi byly by příspěvky neprávem přiznány, kdyby si

byl svědek věci nevšiml nebo to byl přehlédl a kdyby mu nebylo osobně známo, že V. byl v roce 1925 zaměstnán v S-ské továrně, opravňovaly soud k závěru, že k vyměření a výplatě důchodu V-ovi nedošlo jen pro překážku odjinud v to příslou, pokud se týče jen náhodou, totiž následkem toho, že na dotaz, učiněný okresní úřadovnou v S-ské továrně z podnětu svědka T-a vyšlo na jevo, že V. měl v roce 1925 v oné továrně zaměstnání a že jeho příjem činil tehdy po srážce daně 15.916 Kč 50 h. Jsou tudíž námitky zmateční stížnosti jednak právně, jednak, pokud jde o souzený případ, i věcně bezpodstatnými. Posléze tvrzením, že stěžovatel neměl na důchodu, který by byla obdržela jiná osoba, zájmu, ocitá se zmateční stížnost v nepřípustném rozporu se skutkovým závěrem rozsudkovým, podle něhož je vyloučeno, že stěžovatel jednal bez sledování vlastního prospěchu. Ostatně jde tu o okolnost pro otázku jeho viny právně zřejmě nerozhodnou. Bylo proto zavrhnouti zmateční stížnost jako bezdůvodnou.

Neprávem odvolává se obžalovaný z výroku o vypovězení ze země. Toto je zostřením trestu a jako takové sdílí osud hlavního trestu; odvolání do vypovězení ve prospěch obžalovaného bylo by podle § 283 tr. ř. přípustno jen tehdy, kdyby ohledně hlavního trestu nebylo použito mimořádného práva zmírňovacího nebo zaměňovacího. V souzeném případě sešel však nalézací soud, vyměřiv obžalovanému trest jak za použití § 54 tr. zák., tak i § 55 tr. zák., pod nejnižší zákonnou sazbu. Odvolání obžalovaného musilo proto jako nepřípustné býti odmítnuto.

Pokud jde o odvolání státního zastupitelství do přiznání podmíněného odsouzení obžalovanému, bylo uvaženo: Podmíněné odsouzení nutno omeziti toliko na případy, odůvodněné závažnými a podstatnými okolnostmi. Těch tu však není. Částečné doznání skutkových okolností, které v této věci obžalovaný učinil, není takové, že by se z něho dalo usuzovati, že svoji vinu sám uznal a se polepší. Zachovalost nepadá valně na váhu, poněvadž je povinností každého občana řádně se chovati. Obžalovaný snaží se sice ve svém prohlášení na odvolání státního zastupitelství vylíčiti svou činnost jako blahodárnou ve prospěch trpících válečných poškozců; tomu však tak nebylo, jak vysvítá z výpovědi svědků K-y a Ch-y. Obžalovaný jednal naopak ze ziskuchtivosti, neseleduje toliko zájmy válečných poškozců, nýbrž máje na mysli předem vlastní prospěch. Jednáním svým, jež čelilo i proti zájmům československého státu, který obžalovanému poskytl pohostinství, projevil obžalovaný úporné smýšlení, které nezaručuje, že povede v budoucnosti pořádný život i tehdy, nebude-li trest vykonán. Neprávem povolil tedy nalézací soud obžalovanému podmíněný odklad výkonu trestu a bylo proto vyhověti odvolání státního zastupitelství v tomto směru a prohlásiti odsouzení obžalovaného nepodmíněným.

### Čís. 2865.

**Ke skutkové podstatě podvodu nestačí ještě lstivé vylákání odměny za sprostředkování místa, nýbrž jest po subjektivní stránce zapotřebí, by pachatel měl již od prvopočátku úmysl, nevrátiti odměnu ani tehdy,**